

Raziskava o spletnih poslovnih modelih, s katerimi se kršijo pravice intelektualne lastnine – 2. faza

Povzetek

E-trgovine, ki domnevno kršijo blagovne znamke, izkoriščajo predhodno uporabljena domenska imena

Povzetek

Raziskava o spletnih poslovnih modelih,
s katerimi se kršijo pravice intelektualne
lastnine – 2. faza

E-trgovine, ki domnevno kršijo blagovne
znamke, izkoriščajo predhodno uporabljena
domenska imena

Predgovor

Sočasno z vzpostavitvijo usklajene koalicije za kriminaliteto, povezano s kršitvijo pravic intelektualne lastnine (IPC3) pri Europolu je urad EUIPO objavil poročilo o 1. fazi raziskave glede spletnih poslovnih modelov, s katerimi se kršijo pravice intelektualne lastnine.

Poročilo zajema pregled raznolikih načinov, kako se s spletno prodajo kršijo pravice intelektualne lastnine, in prinaša povsem nov način prepoznavanja, razčlenjevanja, analiziranja in predstavljanja takih poslovnih modelov. Ugotovitve iz poročila so bile že pogosto navajane v zvezi s spletnimi kršitvami poslovnih modelov.

Zdajšnja raziskava izhaja iz prvotnih ugotovitev in podrobneje proučuje informacije o tem, kako domnevni kršitelji pravic intelektualne lastnine obsežno uporabljajo domenska imena, ki so jih včasih uporabljali znani ljudje, organizacije, tuja veleposlaništva, podjetja in številni drugi.

O tem pojavu je prvi poročal danski strokovnjak za kibernetško kriminaliteto, ki je ugotovil, da so domnevni kršitelji blagovnih znamk veliko predhodno uporabljenih domenskih imen pod dansko domeno .dk sistematično znova registrirali.

Ključno je bilo izkoristiti priljubljenost takih domenskih imen, da bi privabili kupce v nove e-trgovine, v katerih se prodaja blago, s katerim se domnevno kršijo blagovne znamke. Takoj ko so bila domenska imena na voljo za vnovično registracijo, so jih zakupili domnevni kršitelji in kmalu zatem vzpostavili e-trgovino.

Urad EUIPO se je odločil raziskati, ali se je praksa, kot je bila ugotovljena na Danskem, izvajala tudi v drugih evropskih državah z dobro razvitimi sektorji e-trgovanja. Za raziskavo so bili izbrani Švedska, Nemčija, Združeno kraljestvo in Španija, izsledki pa so predstavljeni v tem poročilu.

Ugotovitve razkrivajo presunljivo resničnost, saj se praksa, kot je bila ugotovljena na Danskem, izvaja tudi v štirih izbranih državah, in to precej več, kot je bilo sploh mogoče pričakovati.

V raziskavi je bilo podrobno proučenih 40 vzorčnih primerov, na podlagi katerih se domneva še, da je to, kar se na površini zdi kot več tisoč nepovezanih e-trgovin, zelo verjetno eno ali nekaj podjetij, ki evropskim potrošnikom prodajajo blago, s katerim se domnevno kršijo blagovne znamke.

V tem novem poročilu so navedeni dodatni dokazi o obsežnosti težave kršenja pravic intelektualne lastnine s spletno prodajo, poleg tega je v njem okrepljeno prizadevanje za sodelovanje na ravni EU, da bi se težava bolje obvladala.

António CAMPINOS,
izvršni direktor urada EUIPO

1. Povzetek

Urad Evropske unije za intelektualno lastnino (EUIPO) je leta 2015 prek Evropskega opazovalnega urada za kršitve pravic intelektualne lastnine naročil raziskavo o uporabljenih spletnih poslovnih modelih, s katerimi se kršijo pravice intelektualne lastnine. Pobuda je nastala kot neodvisna raziskava, ki temelji na podatkih ter v okviru katere bi se glede spletnih kršitev pravic intelektualne lastnine proučilo in analiziralo, kako so se te pri trgovanju izvajale, financirale, kako so kršitelji z njimi ustvarjali dobiček, katera vsebina se je v njihovem okviru širila in kako velike so bile njihove baze uporabnikov.

Raziskava naj bi oblikovalcem politik, civilni družbi in zasebnim podjetjem pomagala bolje razumeti to dogajanje. Hkrati naj bi pomagala opredeliti in bolje razumeti raznovrstne odgovore, potrebne za spopadanje z izzivi obsežnih spletnih kršitev pravic intelektualne lastnine.

Predvideno je bilo, da bo raziskava razdeljena na dve fazi:

- prva faza bi zajemala kvalitativno raziskavo, katere cilj je zagotoviti pregled raznih uporabljenih poslovnih modelov, s katerimi se na spletu kršijo pravice intelektualne lastnine,
- druga faza pa bi zajemala kvantitativno raziskavo, v kateri bi enega ali več pomembnih posebnih poslovnih modelov in strategij podrobneje proučili.

Poročilo z izsledki prve faze je bilo objavljeno 12. julija 2016 in je na voljo na spletišču urada EUIPO¹.

Med raziskavo v prvi fazi je bilo ugotovljeno, da je bila na Danskem nedavno izvedena raziskava², ki se je osredotočila na zaznani vzorec posebne uporabe sistema domenskih imen, pri katerem se je uporabljala danska državna vrhnja domena .dk. Izhodišče za raziskavo so bila namigovanja v medijih o e-trgovinah, ki so se pojavljale na spletu in za katere je obstajal sum kršitve blagovnih znamk, pri čemer se je zdelo da so to posamezne in nepovezane e-trgovine. Cilj danske raziskave je bil ugotoviti, ali obstaja vzorec ali struktura v zvezi z vzpostavitvijo teh e-trgovin. Z analizo vnovične registracije predhodno uporabljenih domenskih imen je bilo mogoče ugotoviti, da so bile e-trgovine, v katerih se prodaja blago, s katerim se domnevno kršijo blagovne znamke, vzpostavljene z uporabo domenskih imen, ki so se predhodno uporabljale v različne spletne namene. Ko so bila domenska imena na voljo za vnovično registracijo, so jih subjekti, ki upravljajo e-trgovine, sistematično znova registrirali in kmalu zatem vzpostavili e-trgovine, v katerih se prodaja blago, s katerim se domnevno kršijo blagovne znamke drugih. Značilno je bilo, da predhodna

¹ https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/resources/Research_on_Online_Business_Models_IBM/Research_on_Online_Business_Models_IBM_en.pdf

² Raziskava, ki jo je izvedel danski strokovnjak za kibernetko kriminaliteto Henrik Bjørner, je na voljo na tem spletnem naslovu: <http://cybercrime.eu/analysis/analysing-registration-of-previously-used-danish-domain-names/>

uporaba domenskih imen nikakor ni bila povezana z blagom, ki se prodaja v e-trgovinah z domnevnimi kršitvami. Obstajali so primeri domenskih imen, ki so jih predhodno uporabljali politiki, tuja veleposlaništva, podjetja in številni drugi registranti domenskih imen.

Med oktobrom 2014 in oktobrom 2015 je bilo 566 takih domen .dk, ki so jih znova registrirali domnevni kršitelji blagovnih znamk, in sicer takoj po tem, ko so predhodni registranti nehali uporabljati domenska imena in so bila ta na voljo za vnovično registracijo.³

Izvedena raziskava je zajemala le dansko državno vrhno domeno .dk, na podlagi ugotovljenih dejavnosti pa je mogoče sklepati, da so jih domnevni kršitelji blagovnih znamk izvajali tudi v drugih evropskih državah. Na podlagi teh ugotovitev se je urad EUIPO odločil za podrobnejšo proučitev te posebne zadeve v drugi fazi raziskovalnega projekta, pri čemer se je osredotočil na štiri evropske države z velikimi sektorji e-trgovanja. Na podlagi teh meril so bili izbrani Švedska, ki naj bi bila kot skandinavska država primerljiva Danski, Nemčija in Združeno kraljestvo, ki imata zelo dobro razvita in velika sektorja e-trgovanja, ter Španija, država z velikim sektorjem e-trgovanja v južni Evropi.

Splošni cilj analize e-trgovin je bil odkriti e-trgovine, v katerih se prodaja blago, s katerim se domnevno kršijo blagovne znamke. Da bi to dosegli, je bil razvit avtomatiziran proces, v okviru katerega se je vsako domensko ime obdelalo v nizu analitičnih modulov, s čimer so se spletišča razdelila na tista, s katerimi se domnevno kršijo blagovne znamke, in tista, na katerih se to ne dogaja. Ti analitični moduli so se uporabili za posebne namene: za lažje zbiranje informacij in analizo vsebine.

Izsledki analize stanja na Švedskem, v Nemčiji, Združenem kraljestvu in Španiji so pokazali naslednje.

Tokratna raziskava je jasno pokazala, da se to, kar se je predhodno dokumentiralo na Danskem, izvaja tudi na Švedskem, v Nemčiji, Združenem kraljestvu in Španiji.

³ Omeniti je treba, da so te informacije povzete iz prej omenjene danske raziskave.

Državna vrhnja domena	Švedska .se	Nemčija .de	Združeno kraljestvo .uk	Španija .es	Skupaj
Obdobje analize	8.–10. december 2016	23. november –6. december 2016	26. januar–10. februar 2017	10.–11. januar 2017	
Skupno število ugotovljenih aktivnih domenskih imen pod državno vrhnjo domeno, ki so se nanašale na aktivno spletišče	1 259 990	11 057 426	8 158 245	1 047 780	21 523 441
Skupno število ugotovljenih e-trgovin, za katere se je uporabilo domensko ime pod državno vrhnjo domeno	33 212	208 939	224 154	49 147	515 452
Skupno število ugotovljenih e-trgovin, v katerih se prodaja blago, s katerim se domnevno kršijo blagovne znamke drugih, z uporabo domenskega imena pod državno vrhnjo domeno	3 161 (9,5 % skupnega števila e-trgovin)	6 066 (2,9 % skupnega števila e-trgovin)	14 182 (6,3 % skupnega števila e-trgovin)	4 461 (9,1 % skupnega števila e-trgovin)	27 870 (5,41 % skupnega števila e-trgovin)
Skupno število ugotovljenih e-trgovin, v katerih se prodaja blago, s katerim se domnevno kršijo blagovne znamke drugih, z uporabo domenskega imena pod državno vrhnjo domeno, pri čemer je domensko ime predhodno uporabljal drug registrant	2 444 (77,3 % e-trgovin z domnevnimi kršitvami)	4 864 (80,2 % e-trgovin z domnevnimi kršitvami)	10 081 (71,1 % e-trgovin z domnevnimi kršitvami)	3 612 (81,0 % e-trgovin z domnevnimi kršitvami)	21 001 (75,35 % e-trgovin z domnevnimi kršitvami)

V raziskavi je bilo na Švedskem, v Nemčiji, Združenem kraljestvu in Španiji ugotovljenih 27 870 e-trgovin, v katerih se prodaja blago, s katerim se domnevno kršijo blagovne znamke. Ugotovljeno je bilo, da so se za 21 001 (75,35 %) od teh e-trgovin uporabljala domenska imena, ki so se predhodno uporabljala za usmerjanje spletnih uporabnikov do spletišč, ki pa niso imela nobene povezave s predhodno uporabo.

Na podlagi raziskave je nujno sklepati, da se isto dogaja tudi v drugih evropskih državah z dobro razvitimi sektorji e-trgovanja.

Analiza 27 870 e-trgovin, v katerih se prodaja blago, s katerim se domnevno kršijo blagovne znamke, na Švedskem, v Nemčiji, Združenem kraljestvu in Španiji je razkrila številne vzorce pri vzpostavitvi navedenih e-trgovin. Med te spadajo:

- kategorija izdelkov: v 67,5 % e-trgovin z domnevnimi kršitvami so najbolj izpostavljeni čevlji, oblačila pa so glavni izdelek v 20,6 % navedenih e-trgovin⁴,
- najbolj oškodovana znamka: znamka, ki je bila najbolj oškodovana, je bila kot najbolj izpostavljena znamka zaznana v 18 % e-trgovin z domnevnimi kršitvami, druga najbolj oškodovana znamka pa je bila kot najbolj izpostavljena znamka zaznana v 11,9 % navedenih e-trgovin,
- uporabljena programska oprema: 94,6 % ugotovljenih e-trgovin z domnevnimi kršitvami je uporabljajo isto specifično programsko opremo za e-trgovine,
- registrarji: 40,78 % ugotovljenih e-trgovin z domnevnimi kršitvami na Švedskem in v Združenem kraljestvu je bilo registriranih pri istem registrarju,
- imenski strežniki: 21,3 % ugotovljenih e-trgovin z domnevnimi kršitvami je uporabljalo isti imenski strežnik,
- država gostiteljica: za 25,9 % e-trgovin z domnevnimi kršitvami je bil ponudnik storitev gostovanja v Turčiji, za 19,3 % na Nizozemskem, za 18,3 % pa v Združenih državah.

⁴ Omeniti je treba, da dve glavni kategoriji izdelkov ustrežata glavnim kategorijam izdelkov, kot jih je opredelil Eurostat v splošni raziskavi o spletnih nakupih, več: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/E-commerce_statistics_for_individuals

Dejavnosti, ki so se na zadevnih uporabljenih domenskih imenih predhodno izvajale na spletiščih, so zelo raznovrstne in razvrstiti jih je mogoče v te skupine:

1. javne institucije, mednarodne organizacije in interesne skupine;
2. finančni sektor;
3. novice, mediji in informacijska spletišča;
4. druge poslovne dejavnosti;
5. politična razprava in propaganda;
6. prostovoljno delo;
7. spletišča s kulturnimi in verskimi vsebinami;
8. zasebna združenja;
9. znani ljudje in klubi oboževalcev;
10. spletišča za odrasle in zmenkarije.

V raziskavi je bilo podrobneje proučenih 40 e-trgovin. Študije primerov so na voljo v Prilogi k poročilu.

Domain001	Domain007	Domain010	Domain003
<p>V študiji primera <i>Domain001</i> – se je bilo ugotovljeno, da je bila predhodna uporaba domenskega imena usmerjanje spletnih uporabnikov do spletišča v švedskem jeziku z informacijami o Evropskem parlamentu za švedsko javnost.</p>	<p>V študiji primera <i>Domain007</i> – de je bilo ugotovljeno, da je bila predhodna uporaba domenskega imena usmerjanje spletnih uporabnikov do spletišča v nemškem jeziku z informacijami o baletni šoli.</p>	<p>V študiji primera <i>Domain010</i> – co.uk je bilo ugotovljeno, da je bila predhodna uporaba domenskega imena usmerjanje spletnih uporabnikov do spletišča v angleškem jeziku z informacijami o lokalnem ponudniku storitev spremljevalcev.</p>	<p>V študiji primera <i>Domain003</i> – es je bilo ugotovljeno, da je bila predhodna uporaba domenskega imena usmerjanje spletnih uporabnikov do spletišča v španskem jeziku z informacijami o raku in povezanem zdravljenju.</p>

V 40 izvedenih študijah primerov ni bila med predhodno uporabo domenskega imena in trenutno prodajo izdelkov ugotovljena nikakršna povezava. Tudi če se je domena predhodno uporabila za prodajo blaga, se je v času analize v trenutnih e-trgovinah prodajala različna vrsta izdelkov.

Iz študij primerov je razvidno, da je edini razlog za vnovično registracijo domenskih imen ta, da se izkoristi priljubljenost spletišča, ki je bilo predhodno znano pod zadevnim domenskim imenom. Prednosti so zajemale indeksiranje spletnih strani, objavljene preglede v zvezi s storitvami in/ali izdelki in povezave z drugih spletišč, ki še niso upoštevale trenutne uporabe spletišča.

Sprva se zdi, da so e-trgovine nepovezana posamezna podjetja. Vendar so se v analizi e-trgovin in v študijah primerov ugotovile razne podobnosti glede kategorij izdelkov in znamk, ki so bili na voljo v e-trgovinah z domnevnimi kršitvami, v zvezi s tehnologijo zadevnega spletišča ter uporabo specifičnih registrarjev, imenskih strežnikov, in v državah izvora ponudnikov storitev gostovanja.

Iz pregleda strukture poslovne prakse in podrobne analize 40 študij primerov je razviden še en izsledek raziskave, in sicer da so e-trgovine verjetno med seboj tesno povezane. V raziskavi se domneva še, da je to, kar se na površini zdi kot več tisoč nepovezanih e-trgovin, zelo verjetno eno ali nekaj podjetij, ki evropskim potrošnikom prodajajo blago, s katerim se kršijo blagovne znamke.

Ugotovitve iz poročila so zanimive za organe pregona, internetne posrednike, imetnike blagovne znamke in potrošnike, da lahko razumejo obseg in značilnosti tega poslovnega modela, ki se izvaja v številnih državah članicah EU.

Avenida de Europa 4,
E-03008 – Alicante
Španija

www.euiipo.europa.eu

Raziskava o spletnih poslovnih
modelih, s katerimi se kršijo pravice
intelektualne lastnine – 2. faza

E-trgovine, ki domnevno kršijo
blagovne znamke, izkoriščajo
predhodno uporabljena domenska
imena

Povzetek